

ANEXA NR. 3 LA Proiectul de hotărâre NR. 64 din 22 iunie 2026

ANEXA NR. 3 LA HCL NR. 64 din 30 iunie 2026

Faza: Studiu de oportunitate

**BENEFICIAR: COMUNA TULNICI
Județul VRANCEA**

ANEXA NR. 3 LA proiectul de hotărâre NR. 64 din 22 iunie 2026

**BENEFICIAR: COMUNA TULNICI
LOC. TULNICI, JUD. VRANCE**

Studiu de oportunitate

CUPRINS

1. DATE GENERALE.....	3
1.1. Denumirea obiectului de investitii.....	3
1.2. Amplasamentul	3
1.3. Titularul investitiei	3
1.4. Beneficiarul investitiei.....	3
1.5. Elaboratorul studiului.....	3
1.6. Obiectul studiului de fundamentare.....	3
1.7. Scopul studiului de fundamentare	4
2. INFORMATII GENERALE	4
3. DESCRIEREA SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC	9
4. STRUCTURA ACTUALA A SISTEMULUI DE ILUMINAT PUBLIC.....	15
5. SITUATIA ECONOMICO-FINANCIARA ACTUALA A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC	17
6. ARIA TERITORIALA DE DESFASURARE A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC	17
7. INVESTITII NECESARE PENTRU MODERNIZAREA, IMBUNATATIREA CANTITATIVA, CALITATIVA SI EXTINDEREA SISTEMULUI DE ILUMINAT PUBLIC	18
8. ANALIZA COMPARATIVA PRIVIND MODUL DE GESTIONARE A SERVICIULUI DE ILUMINAT DINTRE GESTIUNEA DIRECTA SI GESTIUNEA DELEGATA.....	18
8.1. Aspecte generale privind gestiunea serviciului de iluminat public.....	18
8.2. Gestiunea directa.....	20
8.3. Gestiunea delegata	22

8.4. Concluzii si analiza comparative	24
9. DURATA DELEGARII SERVICIULUI.....	32
10. REDEVENTA.....	34
11. MOTIVELE JUSTIFICARII REALIZARII DELEGARII SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC IN COMUNA TULNICI	
12. CONCLUZII SI RECOMANDARI.....	35

1. DATE GENERALE

1.1. Denumirea obiectului de investitii

SERVICII DE ELABORARE STUDIU OPORTUNITATE DELEGARE ILUMINAT PUBLIC, REGULAMENT ILUMINAT PUBLIC, CAIET DE SARCINI PENTRU COMUNA TULNICI

1.2. Amplasamentul

LOCALITATEA TULNICI, JUDETUL VRANCEA.

1.3. Titularul investitiei

PRIMARIA COMUNEI TULNICI, JUDETUL VRANCEA

1.4. Beneficiarul investitiei

COMUNA TULNICI, JUDETUL VRANCEA

1.5. Elaboratorul studiului

Danciu Ioan-Adrian și Găină Valerica.

1.6. Obiectul studiului de fundamentare

Obiectul studiului de fundamentare este reprezentat de fundamentarea necesitatii si oportunitatii de gestionare a serviciului de iluminat public.

1.7. Scopul studiului de fundamentare

Elaborarea studiului se face pentru stabilirea formei de gestiune in scopul:

- dimensionarii tehnice si umane a viitorului serviciu de iluminat public;
- dimensionarii parametrilor de performanta si costurile necesare pentru realizarea

unui serviciu calitativ.

2. INFORMATII GENERALE

Conform unui studiu al A.N.R.S.C., in anul 2011 in Romania, serviciul de iluminat public era organizat la nivelul mediului urban in peste 250 de localitati, iar in mediul rural in 1370 de localitati. In aceste conditii existau un numar de 86 de agenti economici care aveau licenta de operare in domeniul iluminatului public.

In acord cu dispozitiile art. 4 din Legea nr. 230/2006 a serviciului de iluminat public, sistemul reprezinta o componenta a infrastructurii tehnico-edilitare a fiecarei unitati administrativ-teritoriale, care in conformitate cu Legea serviciilor comunitare de utilitati public nr. 51/2006, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 254 din 12 martie 2006, apartine proprietatii publice a acesteia.

Organizarea si desfasurarea serviciului de iluminat public trebuie sa asigure satisfacerea unor cerinte si nevoi de utilitate publica ale comunitatii locale, dupa cum urmeaza:

- imbunatatirea calitatii iluminatului public din Comuna Tulnici;
- optimizarea consumului de energie;
- garantarea permanentei in functionarea iluminatului public;

- realizarea unui raport optim calitate/cost pentru perioada de derulare a contractului de cooperare si un echilibru intre riscurile si beneficiile asumate prin contract (structura si nivelul tarifelor practicate vor reflecta costul efectiv al prestatiei si vor fi in conformitate cu prevederile legale);
- administrarea corecta si eficienta a bunurilor din proprietatea publica si a banilor publici;
- ridicarea gradului de civilizatie, a confortului si a calitatii vietii;
- cresterea gradului de securitate individuala si colectiva in cadrul comunitatilor locale, precum si a gradului de siguranta a circulatiei rutiere si pietonale;
- sustinerea si stimularea dezvoltarii economico-sociale a localitatilor;
- punerea in valoare, printr-un iluminat adecvat, a elementelor arhitectonice si peisagistice ale localitatilor, precum si marcarea evenimentelor festive, a sarbatorilor legale sau religioase;
- functionarea si exploatarea in conditii de siguranta, rentabilitate si eficienta economica a infrastructurii aferente serviciului;
- nediscriminarea si egalitatea tuturor consumatorilor prin asigurarea unui standard unitar calitativ si uniform raspandit teritorial in comunitate;
- dezvoltarea durabila a sistemului de iluminat public;
- liberul acces la informatii privind aceste servicii publice;
- transparenta, consultarea si antrenarea in decizii a cetatenilor.

Eficienta serviciului de iluminat public influenteaza in mod direct mediul economic si social al unitatii administrativ-teritoriale. Calitatea iluminatului, ca si serviciu comunitar, poate determina in mod cert cresterea nivelului de siguranta la nivel local, descurajand savarsirea de infractiuni si contraventii in spatiul public. La nivelul intregii tari s-a manifestat in ultimii ani o preocupare deosebita in privinta optimizarii acestui serviciu, fiind verificate constant optiunile autoritatilor locale pentru implementarea unor sisteme complexe de gestiune a iluminatului public, in paralel cu dezvoltarea unei infrastructuri pentru supravegherea video din municipiile resedinte de judet.

Infrastructura iluminatului public poate fi utilizata si in scopul implementarii structurilor pentru supraveghere video a zonelor comunitare cu risc ridicat pentru producerea de infractiuni sau contraventii. In asemenea conditii, prima etapa pentru atingerea climatului de siguranta specific unei comunitati europene il reprezinta imbunatatirea calitatii iluminatului public.

In acord cu cele expuse, un sistem de iluminat public deficitar impieteaza elementelor de securitate ce activeaza zilnic in comunitate (politie, jandarmerie, agenti de securitate ai companiilor private), afectand chiar si eficacitatea unei solutii de supraveghere video. Din perspectiva securitatii comunitatii, efectul imediat al unui iluminat public inefficient este suprasolicitarea personalul disponibil insarcinat cu activitatea de preventie a faptelor antisociale, fie ele infractionale sau contraventionale. Iluminatul public poate conduce asadar la cresterea gradului de monitorizare activa sau pasiva a spatiilor publice din cadrul comunitatii, ajutand la prevenirea si combaterea infractiunilor si criminalitatii, sporind eficienta interventiilor operative in cazul unor amenintari la adresa integritatii persoanelor sau a bunurilor proprietate publica sau privata.

Numarul de infractiuni de furt, de talharie, de distrugere, de loviri si alte violente creste in cadrul acelor comunitati care nu beneficiaza de un iluminat corespunzator pe timpul noptii, astfel incat fenomenele antisociale sa fie descurajate. Administrarea eficienta a acestui serviciu apare ca o necesitate pentru cresterea gradului de securitate de la nivelul comunitatii locale, impunandu-se ca resursele investite sa fie in acord cu gradul de uzura al sistemului, iar extinderea sistemului sa fie proportionala cu evolutia ariei ce include spatiilor publice pe care trebuie sa le deserveasca.

Legea nr. 230/2006 privind iluminatul public stabileste in cuprinsul art. 8 alin. (1) o competenta exclusiva a autoritatilor administratiei publice locale in privinta infiintarii, organizarii, coordonarii, monitorizarii si controlului functionarii serviciului de iluminat public de la nivelul unitatilor administrativ-teritoriale. Totodata, in sarcina autoritatilor publice locale legea impune si atributul dezvoltarii, modernizarii, administrarii si exploatarei serviciului de iluminat public astfel incat parametrii reali ai acestui serviciu sa fie in acord cu principiile enuntate in art. 9 si art. 10 din cuprinsul Ordinului nr. 86 din

20/03/2007 al Autoritatii Nationale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodarire Comunala.

Autoritatile administratiei publice locale sunt obligate asadar *ope legis* sa asigure gestiunea serviciului de iluminat public pe criterii de competitivitate si eficienta economica si manageriala, avand ca obiectiv atingerea si respectarea indicatorilor de performanta a serviciului, stabiliti prin contractul de delegare a gestiunii, respectiv prin hotararea de dare in administrare, in cazul gestiunii directe si implicit prin legislatia mentionata anterior.

Aceiasi competenta exclusiva in domeniul iluminatului public este stabilita si prin prevederile Regulamentului cadru al Serviciului de iluminat public din Ordinul nr. 86 din 20/03/2007 al Autoritatii Nationale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodarire Comunala, respectiv, in art. 4 alin. (1): *“infiintarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea si controlul functionarii serviciului de iluminat public la nivelul unitatilor administrativ-teritoriale, precum si infiintarea, dezvoltarea, modernizarea, administrarea si exploatarea sistemelor de iluminat public intra in competenta exclusiva a autoritatilor administratiei publice locale”*.

In conformitate cu prevederile art. 10, lit. d din Legea 230/2006 a serviciului de iluminat public, in sarcina autoritatilor administratiei publice locale intra adoptarea/emiterea hotararilor/dispozitiilor privind darea in administrare sau delegarea gestiunii serviciului de iluminat public, precum si incredintarea exploatarei bunurilor apartinand patrimoniului public sau privat al localitatilor, aferente serviciului, conform prevederilor legale in vigoare.

Dispozitiile art. 10 lit. d) din Lege sunt prevazute in mod complementar celor de la lit. h) a aceluiasi articol, unde se prevede o responsabilitate a autoritatii publice locale in privinta gestionarii contractului de delegare a gestiunii serviciului, astfel incat in ipoteza nerespectarii obiectivelor stabilite prin conventia in cauza, prin regulament, caiet de sarcini sau chiar lege, autoritatea sa aiba posibilitatea denuntarii unilaterale. Totodata, autoritatea publica care adopta solutia delegarii serviciului are obligatia de a verifica respectarea permanenta a indicatorilor de performanta ai serviciului de catre persoana juridica care a preluat gestiunea.

În mod similar, atribuțiile autorității publice locale în privința iluminatului public atunci când se optează pentru formula delegării gestiunii se regăsesc și în art. 4 alin. 2 din Ordinul nr. 86 din 20/03/2007 al Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Publice de Gospodărire Comunala, evaluarea activității din domeniu fiind realizată pe criterii de competitivitate și eficiența economică și managerială, *“având ca obiectiv atingerea și respectarea indicatorilor de performanță a serviciului, stabiliți prin contractul de delegare a gestiunii, respectiv prin hotărârea de dare în administrare, în cazul gestiunii directe”*.

În definitiv, norma legală menționată stabilește în art. 4 alin. 3 că în vederea asigurării criteriilor de performanță ale sistemului de iluminat așa cum au fost menționate anterior, indiferent de forma de gestiune, *“autoritățile administrației publice locale vor urmări obținerea unui serviciu de iluminat public corespunzător interesului general al comunităților locale pe care le reprezintă, în conformitate cu legislația în vigoare și cu reglementările C.I.E”*.

Gestiunea serviciului de iluminat public se poate realiza prin două modalități:

- gestiunea directă;
- gestiunea delegată.

Este de subliniat faptul că toate activitățile specifice serviciului de iluminat public, indiferent de forma de gestiune adoptată, se organizează și se desfășoară în conformitate cu prevederile regulamentului-propriu și ale caietului de sarcini, elaborate și aprobate de consiliul local, în baza regulamentului-cadru și a caietului de sarcini-cadru al A.N.R.S.C.

Gestiunea directă presupune asumarea nemijlocită de către autoritatea publică locală a sarcinilor și responsabilităților cu privire la înființarea, organizarea, finanțarea, coordonarea, administrarea, gestionarea, exploatarea și asigurarea funcționării serviciului de iluminat public.

Gestiunea delegata presupune transferul din partea autoritatilor administratiei publice locale, in baza unui contract de delegare a gestiunii (contract de delegare a serviciului), unuia sau mai multor operatori cu statut de societati comerciale cu capital public, privat sau mixt, sarcinile si responsabilitatile proprii cu privire la prestarea, exploatarea si administrarea sistemului de iluminat public.

3. DESCRIEREA SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Serviciul de iluminat public face parte din sfera serviciilor comunitare de utilitati publice, sub reglementarea, conducerea, monitorizarea si controlul Administratiei Publice Locale a Comunei Tulnici, reprezentand o parte componenta a infrastructurii tehnico-edilitare a acestei unitati administrativ-teritoriale.

Iluminatul public se refera la domeniul public sau privat a Comunei Tulnici, existent la nivelul acelor spatii aflate in proprietatea actuala sau viitoare a unitatii administrative-teritoriale, cuprinzand in linii mari urmatoarele tipuri de servicii:

- iluminatul cailor de circulatie (auto, zone pentru pietoni si biciclisti), tunelurilor si pasajelor auto;
- iluminatul decorativ-arhitectural (pentru monumente, cladiri, fantani);
- iluminatul parcurilor si al gradinilor;
- iluminatul ariilor utilitare (parcari, platforme utilitare etc.);
- iluminatul publicitar si de reclama;
- intretinerea si mentinerea sistemelor de iluminat descrise mai sus.

Organizarea si desfasurarea serviciului de iluminat public trebuie sa asigure satisfacerea unor cerinte si nevoi de utilitate publica ale comunitatii locale, dupa cum urmeaza:

- garantarea permanentei in functionare a iluminatului public prin indeplinirea parametrilor proiectati si mentinerea lor in standardele in vigoare;

- asigurarea sigurantei circulatiei rutiere si pietonale;
- cresterea gradului de securitate individuala si colectiva in cadrul comunitatilor locale;
- punerea in valoare, printr-un iluminat adecvat, a elementelor arhitectonice si peisagistice ale localitatilor, precum si marcarea evenimentelor festive si a sarbatorilor legale sau religioase;
- optimizarea consumului de energie in paralel cu imbunatatirea calitatii iluminatului public din Comuna Tulnici;
- realizarea unui raport optim calitate/cost si a unui echilibru intre riscurile si beneficiile asumate prin contract; structura si nivelul tarifelor practicate vor reflecta costul efectiv al prestatiei si vor fi in conformitate cu prevederile legale;
- administrarea corecta si eficienta a bunurilor din proprietatea publica si a banilor publici;
- ridicarea gradului de civilizatie, a confortului si a calitatii vietii;
- sustinerea si stimularea dezvoltarii economico-sociale a localitatilor;
- nediscriminarea si egalitatea tuturor consumatorilor;
- dezvoltarea durabila a sistemului de iluminat public;
- liberul acces la informatii privind aceste servicii publice;
- transparenta, consultarea si antrenarea in decizii a cetatenilor.

Operatorul unui serviciu de iluminat public trebuie sa asigure:

- respectarea legislatiei, normelor, prescriptiilor si regulamentelor privind igiena si protectia muncii, protectia mediului, urmarirea comportarii in timp a sistemului de iluminat public, prevenirea si combaterea incendiilor;
- exploatarea, intretinerea si reparatia instalatiilor cu personal autorizat, in functie de complexitatea instalatiei si specificul locului de munca;

- respectarea indicatorilor de performanta si calitate stabiliti prin contractul de delegare a gestiunii, sau prin hotararea de dare in administrare a serviciului si precizati in regulamentul serviciului de iluminat public;
- intretinerea si mentinerea in stare de permanenta functionare a sistemelor de iluminat public;
- furnizarea autoritatii administratiei publice locale, respectiv A.N.R.S.C., a informatiilor solicitate si accesul la documentatiile pe baza carora presteaza serviciul de iluminat public, in conditiile legii;
- cresterea eficientei sistemului de iluminat in scopul reducerii tarifulor, prin reducerea costurilor de productie, a consumurilor specifice de materiale si materii, energie electrica si prin modernizarea acestora;
- prestarea serviciului de iluminat public la toti utilizatorii din raza unitatii administrativ-teritoriale pentru care are hotarare de dare in administrare sau contract de delegare a gestiunii;
- personal de interventie operativa;
- conducerea operativa prin dispecer;
- inregistrarea datelor de exploatare si evidenta lor;
- analiza zilnica a modului in care se respecta realizarea normelor de consum si stabilirea operativa a masurilor ce se impun pentru eliminarea abaterilor, incadrarea in norme si evitarea oricarei forme de risipa;
- elaborarea programelor de masuri pentru incadrarea in normele de consum de energie electrica si pentru rationalizarea acestor consumuri;
- realizarea conditiilor pentru prelucrarea automata a datelor referitoare la functionarea economica a instalatiilor de iluminat public;
- statistica incidentelor, avariilor si analiza acestora;
- instituirea si gestionarea unui sistem de inregistrare, investigare, solutionare si raportare privind reclamatii facute de beneficiari in legatura cu calitatea serviciilor;
- solutionarea operativa a incidentelor;
- functionarea normala a tuturor componentelor sistemului de iluminat public;

- evidenta orelor de functionare a componentelor sistemului de iluminat public;
- aplicarea de metode performante de management care sa conduca la functionarea cat mai buna a instalatiilor de iluminat si reducerea costurilor de operare;
- elaborarea planurilor anuale de revizii si reparatii executate cu forte proprii si cu terti si aprobarea acestora de catre administratia publica locala;
- executarea in bune conditii si la termenele prevazute a lucrarilor de reparatii care vizeaza functionarea economica si siguranta in exploatare;
- elaborarea planurilor anuale de investitii pe categorii de surse de finantare si aprobarea acestora de catre administratia publica locala;
- corelarea perioadelor si termenelor de executie a investitiilor si reparatiilor cu planurile de investitii si reparatii a celorlalti furnizori de utilitati, inclusiv cu programele de reabilitare si dezvoltare urbanistica ale administratiei publice locale;
- initierea si avizarea lucrarilor de modernizari si de introducere a tehnicii noi pentru imbunatatirea performantelor tehnico-economice ale sistemului de iluminat public;
- dotare proprie cu instalatii si echipamente specifice necesare pentru prestarea activitatilor asumate prin contract sau prin hotararea de dare in administrare;
- alte conditii specifice stabilite de autoritatea administratiei publice locale sau asociatia de dezvoltare comunitara, dupa caz.

Operatorul are obligatia sa indeplineasca si gestionarea consumului de energie pentru sistemul de iluminat public ce implica asumarea urmatoarelor atributii:

- monitorizarea si raportarea consumului de energie;
- optimizarea si reducerea cheltuielilor de intretinere si mentenanta, ca si costuri de operare aferente sistemului de iluminat public;

- aplicarea masurilor de eficienta energetica conform legislatiei si reglementarilor in vigoare aplicabile elementelor infrastructurii SIP.

Obligatiile operatorului sunt inscise in cuprinsul contractului de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public in ipoteza gestiunii delegate, respectiv, in contractul de administrare in ipoteza gestiunii directe. Cuprinsul prevederilor din aceste documente trebuie sa fie in acord cu legislatia incidenta, respectiv, cu regulamentul cadru adoptat de A.N.R.S.C. prin Ordinul nr. 86/2007, precum si regulamentul autoritatii publice locale privind iluminatul public.

Pe de alta parte, raspunderea personalului operativ al operatorului sunt cuprinse in regulamentul de serviciu (regulamentul de serviciu se intocmeste pe baza regulamentului-cadru al serviciului de iluminat public). In caietele de sarcini se vor preciza conditiile de realizare a reparatiilor (curente si capitale), a investitiilor precum si a altor cheltuieli pe care le va face operatorul, specificandu-se modul de aprobare si decontare a acestora in cadrul relatiilor contractuale dintre autoritatea administratiei publice locale si operator.

Gestionarea si administrarea serviciului de iluminat public se va executa astfel incat sa se realizeze:

- verificarea si supravegherea continua a functionarii retelelor electrice de joasa tensiune, posturilor de transformare, cutiilor de distributie si a corpurilor de iluminat;
- corectarea si adaptarea regimului de exploatare la cerintele utilizatorului;
- controlul calitatii serviciului asigurat;
- intretinerea tuturor componentelor sistemului de iluminat public;
- mentinerea in stare de functionare la parametrii proiectati a sistemului de iluminat public;
- masurile necesare pentru prevenirea deteriorarii componentelor sistemului de iluminat public;

- intocmirea sau reactualizarea, dupa caz, a documentatiei tehnice necesare realizarii unei exploatare economice si in conditii de siguranta;
- respectarea instructiunilor furnizorilor de echipamente;
- functionarea instalatiilor de iluminat, in conformitate cu programele aprobate;
- respectarea instructiunilor/procedurilor interne si actualizarea documentatiei;
- respectarea regulamentului de serviciu aprobat de autoritatea administratiei publice locale, in conditiile legii;
- functionarea pe baza principiilor de eficienta economica, avand ca obiectiv reducerea costurilor specifice pentru realizare a serviciului de iluminat public;
- mentinerea capacitatilor de realizare a serviciului si exploatarea eficienta a acestora, prin urmarirea sistematica a comportarii retelelor electrice, echipamentelor, intretinerea acestora, planificarea reparatiilor capitale, realizarea operativa si cu costuri minime a reviziilor/reparatiilor curente;
- indeplinirea indicatorilor de performanta si calitate ai serviciului prestat, specificati in regulamentul serviciului;
- incheierea contractelor cu furnizorii de utilitati, servicii, materiale si piese de schimb, prin aplicarea procedurilor concurentiale impuse de normele legale in vigoare privind achizitiile de lucrari sau de bunuri;
- dezvoltarea/modernizarea, in conditii de eficienta a sistemului de iluminat public in conformitate cu programele de dezvoltare/modernizare elaborate de catre consiliul local, sau cu programele proprii aprobate de autoritatea administratiei publice locale;
- un sistem prin care sa poata primi informatii sau sa ofere consultanta si informatii privind orice problema sau incidente care afecteaza sau pot afecta siguranta, disponibilitatea si/sau alti indicatori de performanta ai serviciilor de iluminat;

- asigurarea, pe toata durata de executare a serviciului, de personal calificat si in numar suficient pentru indeplinirea activitatilor ce fac obiectul serviciului de iluminat public;
- urmarirea si inregistrarea indicatorilor de performanta aprobat pentru serviciul de iluminat public se va face de catre operator pe baza unei proceduri specifice;
- instituirea si aplicarea unui sistem de comunicare cu beneficiarii cu privire la reglementarile noi ce privesc serviciul de iluminat public si modificarile survenite la actele normative din domeniu. In termen de 60 de zile calendaristice de la data incredintarii serviciului de iluminat public va prezenta autoritatii administratiei publice locale modul de organizare a acestui sistem;
- informarea utilizatorului si a beneficiarilor despre planificarea anuala a reparatiilor/reviziilor ce se vor efectua la sistemul de iluminat public.

4. STRUCTURA ACTUALA A SISTEMULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Serviciul de iluminat public este constituit din:

- infrastructura de transport a energiei electrice necesara furnizarii iluminatului public, a carei delegare se va face pe baza contractului existent intre Comuna Tulnici si Societatea CEZ, avand la baza Ordinul ANRE 5/93/2000;
- sistemul de comanda (aprindere si automatizare) a iluminatului public – proprietatea primariei Comuna Tulnici;
- sistemul de iluminat public, asa cum este definit in Regulamentul Serviciului de iluminat public in conformitate cu Legea nr. 230/2006 cu modificarile si completarile ulterioare si care este proprietate a Comuna Tulnici;
- elemente de sustinere – stalpi;
- console;
- retele de alimentare iluminat public;

- aparate de iluminat.

Prin analiza documentatiilor puse la dispoziție și prin auditarea actualului sistemului de iluminat public din Comuna Tulnici, au rezultat urmatoarele cantitati existente:

TOTAL APARATE DE ILUMINAT - LOC. TULNICI	338
---	------------

Tabel . Total tipuri aparate de iluminat utilizate din Comuna Tulnici

Nr. Crt.	Tip aparat / Sistem telegestiune	Numar AIL	Putere nominala	Putere modul telegestiune	Putere instalata unitara	Putere instalata totala	Putere instalata totala
		[buc]	[W]	[W]	[W]	[W]	[kW]
1	AIL 45W	338	45.0	1.00	45.00	15.21	15.21
22	Total:	338					15.21

ECHIPAMENT	Nr. PA
PUNCTE APRINDERE	10
GHIRLANDE	60
Total General	70

Posturile de transformare, componentele rețelei de distribuție a energiei electrice care alimentează cu energie electrică instalațiile de iluminat public, bransamentele, instalațiile de forță, instalațiile de legare la pământ, instalațiile de automatizări, măsură și control, punctele de aprindere etc. sunt proprietatea Societății CEZ Vanzare și sunt în administrarea acesteia.

5. SITUATIA ECONOMICO-FINANCIARA ACTUALA A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Valoarea de inventar – nu exista date privind valoarea de inventar

6. ARIA TERITORIALA DE DESFASURARE A SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Pana in prezent, Comuna Tulnici nu a beneficiat de un sistem de delegare prin delegarea serviciului de iluminat public acesta fiind asigurat prin contractare de lucrari cu diverse societati comerciale.

Pastrarea acestui sistem de asigurare a serviciului de iluminat public duce la neindeplinirea atat a parametrilor luminotehnici solicitati de standarde pe arterele de circulatie rutiera si pietonala cat si a indicatorilor de performanta .

Legea nr. 230/2006 nu cuprinde prevederi speciale in privinta teritoriului in reglementarea celor doua modalitati de gestiune a serviciului de iluminat public. Cu toate acestea, subliniem faptul ca in privinta gestiunii directe a serviciului de catre autoritatea administrativa publica toate sarcinile si obligatiile acesteia sunt impuse prin referire la intreg teritoriul comunitatii, fiind obligatoriu sa fie respectate in mod constant si uniform principiile de functionare a serviciului, precum si a tuturor celorlalte exigente din lege si din Ordinul nr. 86/2007 al ANRSC.

Pe de alta parte, in privinta delegarii de gestiune a serviciului de iluminat public, Legea nr. 230/2006 prevede posibilitatea ca prin acordul de vointa dintre autoritatea publica locala si persoana juridica delegata, obiectul contractului sa faca referire la un anumit teritoriu. In ipoteza aceasta, in functie de specificul serviciului de la nivelul comunitatii locale se impune ca pentru buna gestionare a acestuia, implicit pentru a avea posibilitatea reala de a atinge indicii de performanta si obiectivele stabilite prin Regulamentul Cadru al ANRSC nr. 86/2007, sa fie luata in calcul posibilitatea ca prin delegarea de

gestiune catre un operator sa se ajunga la o solutie de eficienta sporita in asigurarea serviciului pentru beneficiari.

Harta delimitarii ariei teritoriale este prezentata in **Partea desenata – Plansele E2-1, E2-2.**

7. INVESTITII NECESARE PENTRU MODERNIZAREA, IMBUNATATIREA CANTITATIVA, CALITATIVA SI EXTINDEREA SISTEMULUI DE ILUMINAT PUBLIC

Investitiile recomandate pentru imbunatatirea sistemului de iluminat public sunt cele necesare pentru aducerea si mentinerea lui la nivelul criteriilor standardului SR EN 13201, atat in ceea ce priveste performantele cerute, cat si instrumentele necesare pentru a fi atinse, verificate periodic si pastrate in cadrul parametrilor legali.

In ordinea fireasca a realizarii lor, recomandam ca viitoarele investitii sa fie alocate pentru:

1. intocmirea hartii sistemului de iluminat public in format electronic;
2. intocmirea planului de iluminat general al Comunei Tulnici;
3. extinderea sistemului de iluminat in zonele in care lipseste, acolo unde este deficitar sau in zonele noi al comunei;
4. introducerea in subteran a retelelor de iluminat public pe arterele principalele de circulatie si in zonele de importanta zonala – conform studiilor de fezabilitate;
5. punerea in valoare prin iluminat a patrimoniului arhitectural al comunei.

8. ANALIZA COMPARATIVA PRIVIND MODUL DE GESTIONARE A SERVICIULUI DE ILUMINAT DINTRE GESTIUNEA DIRECTA SI GESTIUNEA DELEGATA

8.1. Aspecte generale privind gestiunea serviciului de iluminat public

Legea nr. 230/2006 stabileste la art. 18 alin. (1) modalitatea in care autoritatea publica locala competenta poate realiza gestiunea serviciului de iluminat public, indicand punctual liniile directoare de catre trebuie sa se tina cont in actiunile desfasurare in acest domeniu: *“a) marimea, gradul de dezvoltare si particularitatile economico-sociale ale localitatilor; b) starea sistemului de iluminat public existent; c) posibilitatile locale de finantare a exploatarii, intretinerii si dezvoltarii serviciului si a structurii tehnico-edilitare aferente”*. Pe baza informatiilor rezultate in conformitate cu elementele enuntate anterior autoritatea publica locala va elabora indicatorii de performanta care trebuie indepliniti de serviciul de iluminat public, stabilindu-i prin hotarare de consiliu local, cu respectarea prevederilor regulamentului-cadrul al serviciului (Anexa la Ordinul nr. 86/2006 al ANRSC). In art. 7 alin. (2) din Legea nr. 230/2006 se mentioneaza expres faptul ca indicatorii de performanta care vor influenta evaluarea si optiunea gestiunii serviciului trebuie sa se supuna cu prioritate necesitatilor reale ale comunitatilor locale, sa tina cont de starea tehnica precum si de eficienta sistemului de iluminat public existent. Propunerea si adoptarea acestor parametrii de evaluare a serviciului de iluminat public trebuie conform legii sa se realizeze in urma unor consultari si dezbateri publice (art. 18 alin. 2 din Legea nr. 230/2006).

O evaluare corecta a modalitatii de gestiune a serviciului de iluminat public se supune astfel cum am subliniat anterior atat legii – care stabileste criterii generale de evaluare – insa mai ales regulamentului propriu local al serviciului si eventual caietului de sarcini aferent.

Prevederile care trebuie avute in vedere trebuie sa cuprinda informatii reale privitoare la:

- a)** nivelurile de iluminat, pe zone caracteristice;
- b)** indicatorii de performanta a serviciului;
- c)** conditiile tehnice;
- d)** infrastructura aferenta serviciului;
- e)** raporturile operator-utilizator.

8.2. Gestiunea directa

Legea nr. 230/2006 ofera autoritatii publice locale posibilitatea ca pe baza unei evaluari realizate conform celor mentionate anterior sa opteze pentru gestiunea directa serviciului de iluminat public sau pentru gestiunea delegata a acestui serviciu. Conform prevederilor art. 19 alin.(1) din actul normativ indicat, in cazul gestiunii directe *“autoritatile administratiei publice locale sau asociatiile de dezvoltare comunitara, dupa caz, isi asuma nemijlocit toate sarcinile si responsabilitatile cu privire la infiintarea, organizarea, finantarea, coordonarea, administrarea, gestionarea, exploatarea si asigurarea functionarii serviciului de iluminat public”*.

Gestiunea directa presupune totodata utilizarea unor operatori definiti si licentiati in conformitate cu dispozitiile Legii nr. 51/2006. In cazul acestei modalitati de gestiune a serviciului autoritatea publica locala emite o hotarare de dare in administrare a infrastructurii tehnico-edilitare, pe baza licentei eliberata de catre A.N.R.S.C.

Legea nr. 230/2006 mentioneaza asadar faptul ca in cadrul acestei modalitati de gestiune autoritatea publica locala emite doar un mandat de administrare catre operatori specializati si acreditati a serviciului, astfel incat atributiile privitoare la finantare, coordonare, administrare, exploatare si mentenanta revin acesteia. Optiunea manifestata de catre autoritatea publica locala pentru gestiunea directa poate fi argumentata doar atunci cand din evaluarea dimensiunii sistemului, a gradului de dezvoltare a acestuia, a particularitatilor economico-sociale ale localitatilor si implicit a posibilitatii autoritatii de finantare ar rezulta un raport care sa respecte in integralitate principiile de functionare ale serviciului stabilite prin art. 9 si 10 din Regulamentul-cadru din 20 martie 2007 al serviciului de iluminat public, Anexa a Ordinului nr. 86/2007 emis de A.N.R.S.C.

Legea nr. 51/2006 republicata cu modificarile si completarile ulterioare privind serviciile comunitare de utilitati publice mentioneaza in art. 28 alin.(2) si (2[^]) faptul ca pentru realizarea gestiunii directe este necesar ca la nivelul

autoritatii administratiei publice locale sa poata exista structuri proprii care pot fi:

a) servicii publice de interes local sau județean, specializate, cu personalitate juridică, înființate și organizate în subordinea consiliilor locale sau consiliilor județene, după caz, prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale respective;

b) societăți reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital social integral al unităților administrativ-teritoriale, înființate de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale respective.

Autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară având ca scop serviciile de utilități publice, în baza mandatului primit, pot încredința unui operator de drept privat gestiunea serviciilor de utilități publice sau a uneia ori mai multor activități din sfera acestor servicii prin atribuirea directă a contractului de delegare a gestiunii, cu respectarea următoarelor condiții cumulative ce trebuie îndeplinite atât la data atribuirii contractului de delegare a gestiunii, cât și pe toată durata acestui contract:

a) unitățile administrativ-teritoriale membre ale unei asociații de dezvoltare intercomunitară având ca scop serviciile de utilități publice, în calitate de acționari/asociați ai operatorului regional, prin intermediul asociației, sau, după caz, unitatea administrativ-teritorială, în calitate de acționar/asociat unic al operatorului, prin intermediul adunării generale a acționarilor și al consiliului de administrație, exercită un control direct și o influență dominantă asupra deciziilor strategice și/sau semnificative ale operatorului regional/operatorului în legătură cu serviciul furnizat/prestat, similar celui pe care îl exercită asupra structurilor proprii în cazul gestiunii directe;

b) operatorul regional, respectiv operatorul, după caz, desfășoară exclusiv activități din sfera furnizării/prestării serviciilor de utilități publice destinate satisfacerii nevoilor de interes public general ale utilizatorilor de pe raza de

competență a unităților administrativ-teritoriale membre ale asociației, respectiv a unității administrativ-teritoriale care i-a încredințat gestiunea serviciului;

Evaluarea în sine a structurii odată ce a fost identificată se realizează precum am menționat după criteriile specifice serviciului, în cazul de față incidente fiind normele din cuprinsul Legii nr. 230/2006, respectiv, cele din Regulamentul Cadru aprobat ca anexa la Ordinul nr. 86/2007 al ANRSC.

8.3. Gestiunea delegata

Această modalitate de gestiune a serviciului de iluminat public presupune transferul printr-un contract a sarcinilor și responsabilităților instituite în acest domeniu din patrimoniul autorităților locale către un operator cu statut de societate comercială cu capital public, privat sau mixt. Odată cu delegarea sarcinilor și responsabilităților, autoritatea publică locală transferă și exploatarea și administrarea serviciului, astfel încât operatorul să poată acționa în mod independent și responsabil în vederea realizării obligațiilor contractuale, atingerii parametrilor de performanță, precum și a obiectivelor din lege.

Gestiunea delegată reprezintă o excepție legală de la responsabilitatea impusă autorității publice locale în privința gestionării serviciului de iluminat public, respectiv, de la obligația generală a acesteia de a satisface exigențele obiectivelor impuse de lege în acest domeniu.

Activitatea operatorilor care vor prelua gestiunea sistemului este reglementată de Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice care vor presta serviciul de iluminat public în baza contractului de delegare a gestiunii, aprobat de autoritățile administrației publice locale și în baza licenței eliberate de autoritatea competentă [art. 19 alin. (3) din Legea nr. 230/2006]. Prevederile contractului prin care se realizează delegarea sunt stabilite de către Legea nr. 51/2006, iar cuprinsul sau în ceea ce privește drepturile și obligațiile părților trebuie să se supună principiilor care derivă din Legea nr. 230/2006 privind iluminatul public, precum și din Regulamentul-cadru aprobat ca anexa la Ordinul nr. 86/2007 al ANRSC.

Diferenta fundamentala care exista intre gestiunea directa si gestiunea delegata in cazul serviciului de iluminat public este ca daca in prima ipoteza autoritatea publica locala pastreaza in patrimoniul ei toate obligatiile privind indeplinirea obiectivelor din lege, implicit, responsabilitatile de finantare si intretinere, in cea de-a doua ipoteza, operatorul public sau privat preia in integralitate sarcinile aferente, cu exceptia prerogativelor privind adoptarea politicilor si strategiilor de dezvoltare a serviciului, respectiv, a programelor de dezvoltare a sistemului de iluminat public, precum si drepturile si competentele precizate la art. 17 alin. (1) din Legea nr. 230/2006. Astfel, obiectul contractelor de delegare a gestiunii serviciului poate include: activitatile de operare propriu-zisa, gestionare, administrare, exploatare, intretinere, precum si activitatile de pregatire, finantare si realizare a investitiilor din infrastructura aferenta serviciului de iluminat public.

Art. 17 alin. (1) stabileste drepturile pe care autoritatea publica le va avea in raport cu operatorul public sau privat caruia ii va fi acordata delegarea gestiunii serviciului, respectiv, cele privitoare la supraveghere si control:

a) modul de fundamentare a tarifelor si respectarea metodologiei de stabilire, ajustare sau de modificare a acestora, emise de A.N.R.S.C;

b) modul de indeplinire a obligatiilor contractuale asumate de operatori si activitatile desfasurate de acestia;

c) calitatea si eficienta serviciului prestat, corespunzator indicatorilor de performanta a serviciului, stabiliti conform legii;

d) modul de administrare, de exploatare, de conservare si de mentinere in functiune, dezvoltarea si/sau modernizarea sistemului de iluminat public. In mod complementar, la sectiunea privitoare la gestiunea delegata din cuprinsul legii nr. 230/2006 [art. 21 alin. (2)] se prevede expres faptul ca toate activitatile de monitorizare si control privind modul de respectare de catre operatori a conditiilor de emitere si mentinere a licentelor revin A.N.R.S.C., iar cele privind indicatorii de performanta stabiliti in contractele de delegare a gestiunii revin autoritatilor administratiei publice locale.

Conform art. 22 alin. (5) din Legea nr. 230/2006 autoritatea publica locala are competenta exclusiva de a impune in acord cu legea toate exigentele

necesare pentru realizarea in bune conditii a delegarii. Astfel legea nu limiteaza accesul la procedura de selectie a delegarii, fiind permisa participarea oricaror operatori, chiar si a celor nou-infiintati, cu respectarea insa a conditiilor impuse de catre autoritatea publica locala. In virtutea atributiilor de reprezentare ale administratiei publice locale, aceasta va impune exigentele necesare privitoare la asigurarea existentei garantiilor profesionale si financiare ale operatorului, precum si modalitatea de respectare a indicatorilor de performanta. Prin cuprinsul contractului de delegare autoritatea publica locala poate impune prevederi si cu privire la nivelul tarifelor aplicate privind prestarea serviciului in conditii de calitate si de cantitate corespunzatoare, toate acestea constituind criteriile principale pentru atribuirea contractelor de delegare a gestiunii.

8.4. Concluzii si analiza comparative

In conformitate cu estimarile realizate in urma auditarii sistemului de iluminat public existent din Comuna Tulnici, serviciul de iluminat public include pentru urmatorii 5 ani urmatoarele elemente:

1	Intretinerea si mentinerea sistemului de iluminat public reabilitat pe perioada celor 5 ani	132.929,00 lei

Conform art. 22 alin. (5) din Legea nr. 230/2006 autoritatea publica locala are competenta exclusiva de a impune in acord cu legea toate exigentele necesare pentru realizarea in bune conditii a delegarii. Astfel, legea nu limiteaza accesul la procedura de selectie a delegarii, fiind permisa participarea oricaror operatori, chiar si a celor nou-infiintati, cu respectarea insa a conditiilor impuse de catre autoritatea publica locala. In virtutea atributiilor de reprezentare ale administratiei publice locale, aceasta va impune exigentele necesare privitoare la asigurarea existentei garantiilor profesionale si financiare ale operatorului, precum si modalitatea de respectare a indicatorilor de performanta. Prin cuprinsul contractului de delegare autoritatea publica locala poate impune

prevederi si cu privire la nivelul tarifelor aplicate privind prestarea serviciului in conditii de calitate si de cantitate corespunzatoare, toate acestea constituind criteriile principale pentru atribuirea contractelor de delegare a gestiunii.

Daca in cazul gestiunii directe autoritatea administrativa este responsabila in integralitate de modul de indeplinire a obligatiilor care decurg din lege, in privinta delegarii gestiunii legea ii permite acesteia sa imparta sarcinile cu un operator public sau privat, acordand totodata posibilitatea ca prin contractul de delegare sa fie impuse exigente specifice, in acord cu nevoile si situatia concreta de la nivelul comunitatii locale incidente.

Ratiunea bunei administrari a sistemului de iluminat public in Comuna Tulnici nu poate fi pusa in discutie, obiectul prezentului studiu avand menirea sa sprijine in mod obiectiv desemnarea unei solutii optime de gestionare a serviciului de iluminat public: directa sau indirecta.

Pentru a putea compara usor avantajele si dezavantajele gestiunii directe cu cele ale gestiunii indirecte (delegate) a sistemului de iluminat public, acestea se prezinta in continuare sub forma unui tabel:

	GESTIUNE DIRECTA	GESTIUNEA INDIRECTA (DELEGATA)
AVANTAJE	- mentinerea responsabilitatii fata de populatia deservita; - tarife mai mici decat in cazul gestiunii delegate, neexistand profit; - mentinerea autoritatii nemijlocite a autoritatii asupra activitatii; - accesul la fonduri europene destinate autoritatilor publice	- parametrii serviciilor si necesarul de investitii vor fi clar definite in contract, cu mecanisme care impun ca majoritatea riscurilor sa treaca la operator; - accelexarea insvestitiilor din momentul cand operatorul isi intra in drepturi; - - nevoia de profit a operatorului va genera

		schimbarea rapida a proceselor interne si a relatiilor cu clientii; - Autoritatea transfera sarcina investitiilor si (potential a) finantarii catre operatorul pentru partea ce ii revine; - Autoritatea va avea calitatea de a superviza si a reglementa conformarea operatorului la cerintele impuse in contract si nu de gestiune directa a serviciului; - Autoritatea va avea drept de control final asupra derularii serviciului, avand posibilitatea de a intrerupe delegarea de gestiune in cazul in care operatorul are o activitatea defectuoasa care persista – prin clauzele de penalizare si de reziliere ale contractului; - Autoritatea are putere decizionala pentru ca in momentul incredintarii contractului, acesta sa includa toate prevederile optime;
--	--	--

		- reducerea imixtiunii politicului in deciziile de afaceri, investitii si personal; - criteriile de management comercial se pot indeplini pentru a avea acces la fonduri bancare.
DEZAVANTAJE	- ritm lent de investitii, bazat exclusiv pe fluxul de numerar din exploatare si pe sumele puse la dispozitie de catre ordonatorul de credite; - Autoritatea ar trebui sa furnizeze in continuare fonduri si garantii in calitatea de actionar unic (daca se organizeaza o societate pe actiuni pentru operarea serviciului); - cresterea numarului de persoane din cadrul aparatului propriu al Primarului, personal care sa se ocupe de serviciul respectiv; - activitatea de atragerea de	- negocierea unui contract detaliat pe termen lung, in special pentru prima parte a contractului, cea in care se realizeaza investitiile; - Autoritatea trebuie sa isi adapteze rolurile de administrator si reglementator pe durata contractului si va trebui sa se concentreze pe negociere, monitorizare si suprvizare; - monopol pe termen lung atribuit operatorului, cu dificultati de iesire din contract in caz de neperformanta; - Autoritatea trebuie sa asigura finantarea prestarii serviciului.

	surse de finantare; - costuri suplimentare cu: dotari cu echipamente si utilaje specifice, mijloace de transport si interventie, personal, instruire personal, autorizare personal; - costuri de licentiere la A.N.R.S.C.	
--	--	--

Numarul mai mare de dezavantaje, precum si cel mai mic de avantaje al gestiunii directe in raport cu gestiunea delegata, recomanda in prima faza adoptarea celei de-a doua variante. Posibilitatea extinsa de a defini contractual limitele de exploatare a serviciului, finalitatea si ritmul investitiilor din infrastructura determina ca formula gestiunii delegate sa fie mai usor de pus in acord cu interesele generale ale comunitatii si implicit, cu principiile care guverneaza serviciul.

Matricea riscurilor de exploatare privind delegarea serviciului de iluminat public este indicata in **Anexa Nr. 4**.

Infiintarea si existenta unui serviciu propriu al primariei, cu personal specializat si cu dotare tehnica necesara prestarii unui serviciu de calitate ar presupune costuri financiare importante pentru bugetul local. Estimarea costurilor pe toata durata delegarii, inclusiv identificarea si cuantificarea financiara a riscurilor, poate conduce la stabilirea unor tarife reale si acceptate de catre toti utilizatorii, astfel incat alegerea unui operator sa fie pe deplin justificata si financiar, pe langa principiile descentralizarii si eficientizarii cerute de normele europene.

Pentru a aproxima costurile ipotetice pe care le presupune infiintarea si functionarea unui serviciu propriu al primariei de operare/administrare a iluminatului public din Comunei Tulnici s-a realizat o simulare a cheltuielilor care este prezentata in **Anexa Nr. 2**.

Situatie 1 – Infintare serviciul propriu de operare a sistemului de iluminat public

Analiza cost-beneficiu:

1	Cheltuieli de infiintare, dotare, organizare;	727.650,00 lei
2	Cheltuieli pentru 5 ani cu functionarea (salarizare, utilitati, intretinere utilaje, licenta ANRSC).	1.444.058,55 lei
3	Cheltuieli pentru 5 ani cu materialele necesare realizarii operatiunilor de intretinere / iluminat stradal	132.929,00 lei
	TOTAL:	2.304.637,55 lei

Ipoteze de calcul:

- Autoritatea contractanta realizeaza intreg aparatul necesar pentru obtinerea licentei necesare;
- Autoritatea contractanta dispune de fondurile necesare realizarii investitiilor in utilaje si echipamente de lucru.

Situatie 2 – Delegare gestiunii sistemului de iluminat public catre un operator

Analiza cost beneficiu:

ESTIMAREA COSTURILOR DE DELEGARE A GESTIUNII		
1	Intretinerea si mentinerea sistemului de iluminat public reabilitat pe perioada celor 5 ani	132.929,00 lei
2	Sistem de iluminat festiv - operatiuni de montare / demontare pe perioada celor 5 ani	Nu este cazul
Total :		132.929,00

Rezumand, ar trebui facuta comparatia intre:

- costul serviciului / 5 ani in varianta delegarii serviciului =
170.429,00 lei
- costul serviciului / 5 ani in varianta administrarii directe =
2.304.637,55 lei

Asumarea tuturor riscurilor este descrisa in **Anexa Nr. 5**.

Calculul de mai sus este doar un exemplu care arata faptul ca, in varianta asumarii de catre autoritate a gestionarii directe a sistemului de iluminat public, cheltuielile necesare pentru a-l mentine in parametrii normali de functionare vor fi mai mari decat vor fi in varianta delegarii sistemului.

Delegarea serviciului este impusa si de necesitatea adaptarii la cerintele si exigentele legale in vigoare a serviciului de iluminat public, privit ca un sistem eficient, si care sa corespunda cu programele de dezvoltare durabila ale autoritatii, respectiv, pentru:

- asigurarea dezvoltarii durabile a unitatilor administrativ-teritoriale;
- crearea unui ambient placut si ridicarea gradului de civilizatie si a calitatii vietii;

- asigurarea functionarii si exploatarei in conditii de siguranta, rentabilitate si eficienta economica a infrastructurii aferente serviciului de iluminat public;
- protectiei si conservarii mediului natural si construit;
- satisfacerea judicioasa, echitabila si nepreferentiala a tuturor membrilor comunitatii locale, in calitatea lor de beneficiari ai serviciului;
- identificare si implementarea unor solutii si sisteme de eficienta energetica;
- punerea in valoare, printr-un iluminat arhitectural, ornamental si ornamental-festiv a edificiilor de importanta publica si/sau culturala si marcarii prin sisteme de iluminat corespunzatoare a evenimentelor festive si a sarbatorilor legale sau religioase.

Amploarea sistemului de iluminat public din comuna Tulnici, investitiile facute in perioada anterioara si necesitatea intretinerii lor, impun ca sistemul sa fie gestionat de catre un operator care sa detina cel putin urmatoarele:

- experienta in gestionarea unui sistem de iluminat public;
- capacitatea tehnica sa o faca (dotarea cu utilaje specifice, spatiu de depozitare si dispecerat, mijloace de transport si de interventie etc.);
- pregatirea profesionala a angajatilor atestata conform legii cu toate certificările necesare (electricieni autorizati ANRE, specialisti cu certificate de atestare profesionala in iluminat CNRI etc.);
- licenta ANRSC clasa 3;
- atestate ANRE pentru proiectare, executie, masurari-incercari-verificari;
- sistem functional de management integrat probat cu certificari ISO.

Starea actuala a gestiunii sistemului de iluminat public, fara operator si aflat in posesia autoritatii, aceasta din urma fara instrumentele necesare unei minime administrari, impune o rezolvare cat mai rapida a situatiei.

Perpetuarea ei inseamna generarea de riscuri pe care le implica defectiunile neremediate ale sistemului de iluminat: risc de accidente rutiere, insecuritate

publica datorata lipsei luminii pe trotuare, alei pietonale, parcuri si gradini, precum si incurajarea infractiunilor si cresterea gradului de criminalitate.

Toate motivele de mai sus, dar mai ales lipsa experientei si a capacitatilor necesare autoritatii de a gestiona in momentul de fata un sistem de iluminat public de o asemenea amploare, conduc la concluzia ca delegarea administrarii sistemului de iluminat public reprezinta solutia optima, cel putin in viitorul apropiat.

9. DURATA DELEGARII SERVICIULUI

Conform art. 22 alin. 2 din Legea nr. 230/2006 trebuie subliniat faptul ca pe toata durata derularii contractului de delegare a gestiunii, bunurile mobile sau imobile apartinand domeniului public ori privat al unitatilor administrativ-teritoriale, utilizate pentru realizarea serviciului, se vor concesiona operatorului caruia i s-a atribuit contractul de delegare a gestiunii.

Art. 24 din legea nr. 230/2006 prevede in mod explicit atributul autoritatii publice locale ca odata cu luarea deciziei privind delegarea gestiunii serviciului de iluminat public sa stabileasca in acord cu dispozitiile legii nr. 51/2006 cuprinsul contractului propus, respectiv, drepturile si obligatiile partilor, precum si intinderea acestora.

Astfel, durata contractului de delegare a gestiunii trebuie sa fie stabilita in acord cu interesul comunitatii locale, cu programul de dezvoltare a sistemului aferent serviciului, fara insa a fi mai mare decat durata necesara amortizarii investitiilor, cu rezerva de a nu depasi 49 de ani, cum prevede art. 24 alin. 2 din Legea nr. 230/2006. Conform prevederilor legii la stabilirea duratei propriuzise din contract un element fundamental il va reprezenta analiza cuantumului finantarilor pe segmentul de investitii ce va fi realizat de catre operator, astfel incat, amortizarea acestora sa poata fi atinsa in timpul de desfasurare al raporturilor juridice dintre parti.

Durata stabilita in contract trebuie sa nu incalce drepturile unor alti operatori care au conventii similare in derulare, pentru a se suprapune cele doua delegari ale gestiunii serviciului.

Durata contractului poate fi afectata de o denuntare unilaterala a conventiei de catre autoritatea administrativa, care in temeiul art. 17 din legea nr. 230/2006 are atributul de a verifica modalitatea de realizare a delegarii de gestiune, respectiv, indeplinirea conforma a obligatiilor asumate. De mentionat este faptul ca in acord cu dispozitiile art. 22 alin. (7) din legea nr. 230/2006 partile pot sa prevada si alte clauze de reziliere, aspect care in mod evident poate fi in legatura cu durata, producand de altfel efecte atunci cand ar interveni cazul incident.

Durata contractului de delegare a gestiunii poate fi afectata de valabilitatea licentei de operare a persoanei juridice cu care se incheie contractul. In ipoteza retragerii licentei de operare, contractul se va rezilia de plin drept in conditiile art. 36 alin. (2) din Legea nr. 230/2006.

Art. 24 alin. 2 din Legea nr. 230/2006 prevede totodata posibilitatea prelungirii duratei in cazurile expres prevazute:

a) pentru motive de interes general, caz in care durata contractului nu poate fi prelungita cu mai mult de 2 ani;

b) in cazul in care operatorul, la cererea autoritatii administratiei publice locale si pentru buna executare a serviciului sau pentru extinderea sistemului de iluminat public, a realizat investitii care nu ar putea fi amortizate in termenul ramas pana la expirarea contractului initial decat printr-o crestere excesiva a tarifelor sau a taxelor locale.

In toate cazurile descrise mai sus, prelungirea contractului poate fi decisa de catre autoritatea administrativa, prin Consiliul Local al Comunei Tulnici.

Durata concesiunii unui serviciu de iluminat public se stabileste tinand cont de:

- experienta anterioara a operarii serviciului in Comunei Tulnici;
- experienta similara a altor comune/orase/municipii;
- reglementarile legale privind serviciul de iluminat;
- finantarile posibile de obtinut si durata de recuperare a costurilor de catre operatorul economic;

- durata necesara realizarii lucrarilor de reabilitare/modernizare, implicand toate aspectele tehnice (studii, aprobari, avize, proiecte tehnice, instalare, punere in functiune, verificari, receptie etc.)

Experienta altor orase comparabile cu Comuna Tulnici, pentru contracte trecute sau in derulare, ar indica o durata de delegare de 5 (cinci) ani.

Legea 230 din 7 iunie 2006 a serviciului de iluminat public stabileste ca durata unui contract prin care se deleaga gestiunea nu poate fi mai mare 49 de ani, luandu-se in calcul durata necesara amortizarii investitiilor (art. 24 alin. 2).

Legea 100/2016 – art 16 indica o durata limitata a concesiunilor in scopul de a nu denatura concurenta.

Avand in vedere cele expuse mai sus propunem ca durata concesiunii, pentru care se incheie contractul de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public, sa fie de 5 ani.

10. REDEVENTA

Delegarea gestiunii se va face prin intermediul unui contract de delegare a gestiunii serviciului. Prin intermediul acestui contract, se va stabili redeventa pe care operatorul o va plati concesionarului. Operatorul are obligatia de a plati concesionarului redeventa stabilita prin contract. **Redeventa anuala propusa este de minim 1,5 % din venitul realizat in baza contractului de concesiune, fara TVA.**

11. MOTIVELE JUSTIFICARII REALIZARII DELEGARII SERVICIULUI DE ILUMINAT PUBLIC IN COMUNA TULNICI

Delegarea serviciului de iluminat public in Comunei Tulnici se realizeaza din urmatoarele motive:

- ✓ *din punct de vedere economic costul serviciului pe o perioada de 5 ani este considerabil redus fata de gestiunea directa;*

Contractul de delegare a gestiunii va fi insotit in mod obligatoriu de urmatoarele anexe:

- *caiete de sarcini ale serviciului de iluminat public;*
- *regulamentul de serviciu a iluminatului public;*
- *inventarul bunurilor mobile si imobile, proprietate publica si privata a Comunei Tulnici;*
- *procesul verbal de predare-preluare a bunurilor prevazute in inventar;*
- *oferta operatorului.*

12. CONCLUZII SI RECOMANDARI

Motivele prezentate la Capitolul 8 al studiului recomanda ca fiind oportuna concesionarea gestiunii sistemului de iluminat public catre un operator cu experienta, care sa posede capacitatea tehnica si organizatorica, dotarea si experienta manageriala, bonitatea si capacitatea financiara necesare prestarii serviciului incredintat. Structura delegarii trebuie riguros stabilita in contractul incheiat intre autoritatea administrativa si persoana juridica delegata, in conformitate cu prevederile din cuprinsul legii nr. 51/2006, respectiv, ale legii nr. 230/2006 si legii 100/2016 sau legii nr. 98/2016.

Pastrarea gestiunii ca serviciu propriu al Autoritatii presupune asumarea riscurilor legate de lipsa experientei, de intarzierile generate de infiintarea unui astfel de serviciu, de obtinerea autorizarilor si licentelor necesare functionarii, dar mai ales de posibilitatea ca cheltuielile cu intretinerea sistemului de iluminat sa creasca in aceasta varianta. Solutia delegarii gestiunii serviciului de iluminat public reprezinta o exceptie de la asumare in integralitate a paramterilor de performanta si a exigentelor obiectivelor stabilite prin legea nr. 230/2006, respectiv, prin Regulamentul Cadru aprobat ca anexa la Ordinul nr. 86/2007 al Presedintelui ANRSC.

Recomandam ca pe parcursul primului an al noii gestiuni sa se investeasca in:

- realizarea **Hartii Electronice a Sistemului de Iluminat**, ca sarcina expresa inscrisa in caietul de sarcini al delegarii;
- realizarea **Planului General de Iluminat Public al Comunei Tulnici**, printr-o colaborare intre reprezentanti desemnati de viitorii operatori si de Autoritate sub coordonarea unui specialist extern cu experienta.

Acestea vor fi instrumente de lucru extrem de utile atat operatorului cat si Autoritatii, cat si prin implementarea sistemului de telegestiune vor permite o administrare mult mai simpla si mai ieftina a sistemului de iluminat. Prevederile clare ale planului general de iluminat elimina orice dificultati in estimarea costurilor de investitie si intretinere ulterioara.

Alaturi de argumentele expuse in studiu, acest lucru demonstreaza ca pentru primaria Comunei Tulnici este avantajos atat din punct de vedere economic, cat si din punct de vedere urbanistic-calitativ sa delege gestiunea serviciului de iluminat public prin **concesionare sau prestari de servicii pe un intervalul de 5 ani, respectiv 1 an. Prin concesionarea serviciului de iluminat cu repartizarea costurilor pe mai multi ani (minimum 5 ani) costurile devin suportabile si in acelasi timp se realizeaza un iluminat public performant.**

Avand in vedere toate cele prezentate anterior, prezentul studiu recomanda ca pentru solutionarea integrala si sistematica a problemei **este necesara delegarea de gestiune a serviciului de iluminat public unor operatori specializati.**

Intocmit,

**Consilier achiziții Publice, Danciu Ioan-Adrian
Secretarul general al U.A.T. Tulnici, Găină Valerica**

INIȚIATOR PROIECT HOTĂRÂRE

**Primar,
Aurel BOȚU**

CONTRASEMNEAZĂ

**Secretar General U.A.T. Tulnici,
Valerica GĂINĂ**

